

Herunder finder du både forløbsplanen til **tema 6a** & forløbsplanen til **tema 6b**

Introduktion til forløb 6A og 6B:

FORLØB 6A fokuserer på den kolde krigs opstart i perioden ca. 1945-1955. Eleverne har i grupper udarbejdet oplæg om "Den kolde krigs ABC" med historiske fokuspunkter i den kolde krigs opstart 1945-1955, herunder med fokus på blokdannelse, bipolaritet, supermagter, liberalisme/kommunisme, aftalerne efter WWII, Tysklands opdeling, Tjekkoslaviet 1948, Trumandoktrinen og den aktivistiske udenrigspolitik, Marshallplanen og NATO/Warszawapagten. Herudover har klassen udarbejdet tidslinjer for perioden.

Dernæst var fokus på DKs internationale placering efter Anden Verdenskrig, herunder bruddet i den danske udenrigspolitik og sikkerhedspolitik i perioden 1945-1949, særligt med fokus på Påskekrisen, kuppet i Tjekkoslaviet og Danmarks underskrivelse af Atlantpagten 1949. Fokus var her på brug af begreberne "brud" og "kontinuitet" og kildelæsning. Derudover har eleverne arbejdet med dilemmaøvelser om Påskekrisen 1948 med fokus på DKs udsatte sikkerhedspolitiske situation. Eleverne arbejdede i forlængelse heraf også med diskursen om og synet på danske kommunister, særligt med fokus på socialdemokratiets anti-kommunistiske arbejde. Her har arbejdet også fokuseret på træning af opstilling af problemstillinger på tværs af kilder.

Efterfølgende hoppede vi til den kolde krigs afslutning (ca. 1985-1991) og har i overblikksform undersøgt forløbet af samt årsager (=flerfaktorforklaringer) til USSR's og Østblokkens sammenbrud.

FORLØB 6B fokuserede på 'nye verdensordener' efter 1989.

Vi undersøgte bl.a. Fukuyamas teori om 'Historiens afslutning' (fra 1992) og satte denne teori i relation til et markant skifte (=brud) i Europas/Danmarks sikkerhedspolitiske efter Ruslands annektering af Krim i 2014 og invasion af Ukraine i februar 2022 samt Trumps tiltrædelse som præsident i januar 2025. Vi har beskrevet, hvad der kendetegner den nye sikkerhedspolitiske orden i Europa efter 2014/2022 og vi har undersøgt statsminister Mette Frederiksens og tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussens italesættelse af den nye sikkerhedspolitiske situation for Danmark og Europa. Vi har også undersøgt statsminister Mette Frederiksens fremstilling af Putins Rusland (diskurser om Rusland). Afslutningsvis har vi sammenlignet Danmarks sikkerhedspolitiske situation i 2026 med Danmarks sikkerhedspolitiske situation i årene op til Danmarks indmeldelse i NATO i 1949. Er vi lige så udsatte i dag som vi var før 1949? Kommer russerne?

Tema 6a/forløbsplan: "DK under den kolde krig - russerne kommer?"

Tid	Tema/indhold	Materialer	Faglige begreber/metoder
19.8.25 (2 lek)	<p>Vi starter forløbet i slutningen af 2. verdenskrig og undersøger D-dag og De Allieredes forenede kamp mod Nazi-Tyskland.</p> <p>Fokuspunkter:</p> <p>USA og USSR's samarbejde om befrielsen af Europa under 2. verdenskrig</p> <p>D-Dag (juni 1944): formål, forløb og resultater.</p> <p>Soldaterne, der deltog i D-dag: Hvad oplevede de og hvad kæmpede de for?</p> <p>'Elbe Day' d. 25. april 1945 og de amerikanske og sovjetiske soldaters fælles glæder over sejren over Nazi-Tyskland.</p>	<p>Dokumentar: D-dag - De overlevendes fortælling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Episode 1: "Angrebet" (hele episoden) - Episode 2: "Slaget om stranden" (tidsinterval 2:32-18:16) 	
22.8.25 2 lek	Samme indhold/materialer som under lectio d. 19.8.25		
26.8.25 (2 lek)	<p>Den Kolde Krigs ABC</p> <p>Gruppearbejde: Overblik over centrale udviklinger, begreber og begivenheder i Den kolde krigs opstart (ca. 1945-1955)</p> <p>I undersøge bl.a. følgende overordnede problemstillinger og temaer</p> <p>Problemstillinger::</p> <p>Hvilke interessekonflikter</p>	<p>Søndberg: Grundbog til historie - fra kold krig til globalisering" s. 15-28 (2009)</p> <p>Kort introduktion til den kolde krig (se dokument i lectio d. 26.8.26)</p>	<p>Supermagter</p> <p>Bipolaritet</p> <p>Interessesfære</p> <p>Parlamentarisk demokrati</p> <p>Kommunistisk regering</p> <p>Folkedemokrati</p> <p>Situationen i Grækenland 1947</p> <p>Monroedoktrinen fra 1823</p> <p>Isolationisme</p>

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

	<p>havde de to supermagter, USA og Sovjetunionen, i perioden 1945-1955?</p> <p>Hvilke årsager var der til den kolde krigs opstart?</p> <p>Temaer: Supermagterne og bipolariteten.</p> <p>Aftalerne efter anden verdenskrig: Jalta og Potsdam 1945</p> <p>Tyskland efter 1945: Besættelseszoner og opgør med nazismen.</p> <p>Udviklingen i Østeuropa: Folkedemokratierne, herunder situationen Tjekkoslaviet i 1948 samt Vestens reaktion herpå.</p> <p>Ny amerikansk udenrigspolitik: Trumandoktrinen 1947 (=inddæmningspolitik)</p> <p>Marshallplanen 1948 og USSR/Østeuropas reaktion på Marshallplanen.</p> <p>Blokdannelse: Nato 1949 og Warszawapagten 1955</p>		<p>Inddæmningspolitik</p> <p>Inddæmningspolitik</p> <p>Østeuropas reaktion på Marshallplanen</p> <p>OEEC</p> <p>Atlantpagten (NATO)</p> <p>Forsvarsalliance</p> <p>Warszawapagten</p> <p>Blokdannelse</p>
2.9.25 2 lek	<p>Den Kolde Krigs ABC (fortsat)</p> <p>Samme indhold som d. 26.8.25</p>	Samme materialer som d. 26.8.25	
5.9.25 (2 lek)	<p>1. Den Kolde Krigs ABC (fortsat)</p> <p>Alle grupper holder oplæg om deres temaer vedr. den kolde krig og perioden 1945-1949.</p> <p>2. DK's udenrigspolitik 1914-1940</p>	<p>Samme materialer som d. 26.8.25 samt følgende materiale herunder:</p> <p>Kühle: Danmarks historie i et globalt perspektiv s. 235-242. Gyldendal 2009.</p>	<p>Småstat</p> <p>Tilpasningspolitik</p> <p>Neutralitetspolitik</p>

	Hvad karakteriserer dansk udenrigspolitik ca. 1914-1945? (=småstat, tilpasningspolitik +neutralitetspolitik).		
d. 9.9.25	<p>Danmarks sikkerhedspolitiske dilemmaer ca. 1945-1949, Påskekrisen i 1948 og frygten for USSR</p> <p>Den politiske udvikling i de øst- og centraleuropæiske lande ca. 1947/48? Og hvad er 'folkedemokratier'?</p> <p>Case: Du er Danmarks statsminister i januar 1948. Hvad gør du? Øv 1: Hvilke bærende principper har DK's sikkerhedspolitik/udenrigs politik bygget på ca. 1864-1948? Øv 2: Redegør for den sikkerhedspolitiske situation i Europa 1947/1948. Øv 3: Hvad skal DK stille op i januar 1948 for at opnå størst mulig sikkerhed?</p> <p>Hvornår, hvorfor og ved hvilken lejlighed bryder Danmark reelt med næsten 100 års neutralitetspolitik?</p>	<p>Timeplanen d. 9.9+ 16.9.25 + 19.9.25 (slide 1-17): https://docs.google.com/presentation/d/1jDppeyy7GHeMUKsVve2M1n7vmeoEbrnXYjxKgRqnpOc/edit?slide=id.p#slide=id.p</p> <p>Lidegaard, Bo: ""I Henrik Kauffmanns fodspor: Danmarks udenrigspolitik 1864-1958", System, 2021. Afsnit 3: Den kolde krig 1945-1958"</p> <p>Kühle, Ebbe: "Danmarks historie i et globalt perspektiv", s. 235-239 (du læste også dette materiale i historietimerne i 2.g, se lectio d. 1.5.23)</p> <p>Kilde: Churchill, Winston: "Jerntæppetalen", 1946: https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=u_Ov6rYiEl8&feature=emb_logo</p> <p>Wikipedia: Neutralitet https://da.wikipedia.org/wiki/Neutralitet † https://denstoredanske.lex.dk/neutralitet †</p>	<p>DK = småstat, neutralitetspolitik, tilpasningspolitik, folkedemokratier i Øst- og Centraleuropa, Jerntæppet, DK = brobygger, neutral ikke-blokpolitik, Trumandoktrin, inddæmningspolitik, Marshallhjælp, FN, alliance med de nordiske lande, alliance med USSR, vestlig militærblok (NATO).</p>
16.9.25	<p>Danmarks sikkerhedspolitiske dilemmaer ca. 1945-1949, Påskekrisen i 1948 og frygten for USSR</p> <p>Hvordan påvirker Påskekrisen 1948: a) forholdet mellem DKP og de øvrige danske partier? b) den danske regerings sikkerhedspolitiske overvejelser i foråret 1948</p>	<p>Timeplanen d. 9.9+ 16.9.25 + 19.9.25 (slide 19-25): https://docs.google.com/presentation/d/1jDppeyy7GHeMUKsVve2M1n7vmeoEbrnXYjxKgRqnpOc/edit?slide=id.p#slide=id.p</p> <p>2 korte infotekster om Påskekrisen 1948 (se slide 19 i timeplanen)</p> <p>Søndberg: Grundbog til historie - fra kold krig til globalisering" s. 19-21, 22-25 (2009)</p>	5. kolonne

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

		DR-dokumentar: "Russerne kommer - Danmark under den kolde krig", DR, 2014, via mitcfu.dk	
19.9.25	Danmarks og Socialdemokratiets ændrede forsvars- og sikkerhedspolitik ca. 1945-1949.	Timeplanen d. 9.9+ 16.9.25 + 19.9.25 (slide 25): https://docs.google.com/presentation/d/1jDppeyy7GHeMUKsVve2M1n7vmeoEbrnXYjxKgRqnpOc/edit?slide=id.p#slide=id.p Kühle, Ebbe: "Danmarks historie i et globalt perspektiv", s. 245-251	Neutralitetspolitik Folkedemokrati Jerntæppe Kuppet i Prag (Tjekkoslaviet) i februar 194 Påskekrisen i DK i marts 1948 Danmark som 'brobygger' DKP (Danmarks kommunistiske parti) 5. kolonne Traumet fra 9. april 1940
30.9.25	Dagens fokuspunkter: Bruddet/ændringen i DK's forsvars- og sikkerhedspolitik samt årsager til ændringerne i perioden 1948-1949. Også en undersøgelse af tegn på kontinuitet i den danske regerings forsvars- og sikkerhedspolitik før/efter 1949. Kildeøvelse: Formuler 2-3 historiefaglige problemstillinger til følgende kilder: Kilde 1: Statsminister Hans Hedtoft i radiointerview 30. 01. 1948 Kilde 2: Udenrigsminister Gustav Rasmussens tale i Folketinget 22. 03. 1949 Her er 3 eksempler på jeres gode problemstillinger: a) Hvordan kan man i kilderne se, at dansk udenrigs- og	Kilde: Hedtoft, Hans: Statsminister Hans Hedtoft i radiointerview, 30.1.1948 fra: Jensen og Pedersen: "Dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik 1945-49", Gyldendal, 1978 s. 91. Kilde: Rasmussen, Gustav: "Udenrigsminister Gustav Rasmussens tale til Folketinget om Atlantpagten, 22. marts 1949 fra Bertel Heurlin, Danmarks udenrigspolitik efter 1945, 1971, s. 62 Kühle, Ebbe: "Danmarks historie i et globalt perspektiv", s. 245-251 "Hvad er en god problemstilling" (i Kauffeldt og Nielsen "Den lille hjælper til historie" https://drive.google.com/drive/folders/1fR8qJypwzSHI_q0WwFNqXhgiiopjNEW8 Historiefaglige problemstillinger og ideer til typiske kategorier til historiefaglige problemstillinger: https://docs.google.com/document/d/1QQIfSnL9FhP8rKYHrLpJYCJTSbH-FCTCG0ccpu8qjsA/edit	Formulere historiefaglige problemstillinger til kilder + besvarelse af problemstillingerne ved hjælp af kilderne samt historiefaglig viden om perioden. Nøglebegreber: Småstat, Neutralitetspolitik Tilpasningspolitik Brobygger Neutral ikke-blokpolitik FN Nordisk forsvarsalliance Alliance med USSR Vestlig forsvarsalliance - Atlantpagten (NATO) Påskekrisen 1948 5. kolonne Sikkerhedspolitik

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

	<p>sikkerhedspolitik ændrede sig (=brud) i årene 1948-1949? Og hvilke argumenter bruger Gustav Rasmussen i sin tale for at overbevise Folketinget om, at Danmark skal være en del af NATO?</p> <p>b) Hvorfor besluttede DK at tiltræde i Atlantpagten i 1949 og hvilke overvejelser var der?</p> <p>c) Hvordan fremstiller Gustav Rasmussen: 1) NATO og 2) Danmarks relation til Rusland? Hvilke tegn finder man i hans tale på brud og kontinuitet i forhold til Hedtofts tale d. 30.1.1948?</p>	<p>Hjælpeark: Eksempler på opstartssætninger til en præsentation af et kildesæt.</p>	<p><i>Tegn på brud og kontinuitet i DK sikkerhedspolitik 1948-1949</i></p>
7.10.25 2 lek	<p>Diskurser om de danske kommunister i slutningen af 1940'erne</p> <p>AIC's formål og målsætninger?</p> <p>Eksempler på antikommunistiske tiltag i DK under den kolde krig.</p> <p>Hvorfor bekæmpede socialdemokrater og kommunister hinanden i DK/i Europa?</p>	<p>Timeplanen d. 7.10+10.10.25 (slide 1-8): https://docs.google.com/presentation/d/1xwRI4kzZOT6Niw2zITr2WWMJVUc8wGoFAGguebRcoUA/edit?slide=id.g15b7477b644_0_66#slide=id.g15b7477b644_0_66</p> <p>Nielsen, Bjarne: "Da kommunisterne var hovedfjenden", Arbejderen, 2013 - redigeret version. Fra: https://arkiv.arbejderen.dk/anmeldelse/da-kommunisterne-var-hovedfjenden</p> <p>Gads historieleksikon: Hvorfor bekæmpede socialdemokrater og kommunister hinanden, s. 559, 4. udg. 2009 (se timeplan, slide 5-6 i lectio d. 7.10.25)</p>	
10.10.25	<p>Socialdemokratiets syn på /diskurser om DKP under den kolde krig</p> <p>Eksempler på jeres problemstillinger ligger i timeplanen d. 6.10.22 (se slide 11)</p>	<p>Timeplanen d. 7.10+10.10.25 (slide 9-16): https://docs.google.com/presentation/d/1xwRI4kzZOT6Niw2zITr2WWMJVUc8wGoFAGguebRcoUA/edit?slide=id.g15b7477b644_0_66#slide=id.g15b7477b644_0_66</p> <p>Kilde:</p>	<p>Formulere historiefaglige problemstillinger til kilder + besvarelse af problemstillingerne ved hjælp af kilderne samt historiefaglig viden om perioden.</p>

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

	<p>Her er 4 eksempler på jeres gode problemstillinger:</p> <p>Hvordan fremstilles kommunisterne af de ikke-kommunistiske partier?</p> <p>Og hvorfor fremstilles DKP på den måde?</p> <p>Hvordan fremstilles kommunisterne sammenlignet med socialdemokraterne i de 3 kilder</p> <p>Hvorfor er der stridigheder mellem kommunisterne og socialdemokratiet i DK?</p>	<p>Hedtoft, Hans: "Hans Hedtofts 1. maj-tale 1948", 1948, fra https://www.arbejdermuseet.dk/wp-content/uploads/2016/09/hans_hedtoft_1948.pdf - beskåret version. (brug den beskårede version i lectio d. 10.10.25)</p> <p>Kilde: Valgplakater fra Kommunisterne og Det konservative Folkeparti fra den kolde krig, fra natmus.dk</p>	<p>Diskursanalyse</p>
<p>20.10.25 2 lek</p>	<p>Overblik over forløbet "DK under den kolde krig - russerne kommer?"</p> <p>Information om SRP med historie</p>	<p>Dokumentar: Historien bag den kolde krig (visning af tidsinterval 26:50-52:00) (kan ses via MitCFU)</p>	
<p>28.10.25</p>	<p>Østblokkens sammenbrud 1985-1989 og den kolde krigs afslutning</p> <p>Timens nøgleproblemstillinger: Hvordan kan det være, at den kolde krig blev afsluttet fredeligt og over så få år?</p> <p>Lave mindmaps til følgende problemstilling: Hvilke hovedårsager er der til Sovjetunionens/Østblokkens sammenbrud og den kolde krigs afslutning ca. 1989-1991?</p>	<p>Søndberg: Grundbog til historie – Fra kold krig til globalisering, s. 161-167</p> <p>Bresjnevdoktrinen: https://da.wikipedia.org/wiki/Bresjnevdoktrinen</p> <p>Aktør- og strukturforklaringer (fra Lund: På sporet af historien, s. 5-6. System)</p>	<p>Bresjnevdoktrinen</p> <p>Aktør- og strukturforklaringer</p>

Tema 6b/forløbsplan: "DK og nye verdensordener efter 1989 - russerne kommer?"

TID	TEMA/INDHOLD	MATERIALER	METODER/FAGLIGE BEGREBER
3.11.25 (2 lek)	<p>En ny verdensorden efter murens fald (1989) og Sovjetunionens sammenbrud (1991)</p> <p>Fokuspunkter/problemstillinger::</p> <p>Hvilken ny verdensorden opstod i kølvandet på Murens fald i 1989 og betød den kolde krigs afslutning også "historiens afslutning"? (Fukuyama)</p> <p>Hvad kendetegner Fukuyamas historieopfattelse og hvad er hovedindholdet i hans teori om 'historiens afslutning'?</p> <p>Fik Fukuyama ret i 'historiens afslutning'?</p> <p>Hvilken ny sikkerhedsorden hersker i Europa efter 24. februar 2022?</p>	<p>Andersen, Torben: Historiske hovedlinjer, s. 246. Columbus 2017.</p> <p>Fukuyamas teori om 'Historiens afslutning' (i: H. Branner: Global politik, s. 183. Columbus 2019)</p> <p>Teori: Historiesyn (i: Lund: På sporet af historien, s. 75-77)</p>	<p>The end of history (historiens afslutning)</p> <p>Cyklisk historiesyn</p> <p>Optimistisk progressivt/liniært historiesyn</p> <p>Teleologisk historiesyn</p>
5.11.25 (2 lek)	<p>Den nye sikkerhedspolitiske orden i Europa og i DK efter 2014/2022</p> <p>Fokuspunkter/problemstillinger::</p> <p>Hvilken ny sikkerhedspolitisk orden hersker i Europa efter 24. februar 2022?</p> <p>Hvordan fremstiller den socialdemokratiske statsminister Mette Frederiksen situationen i</p>	<p>Kilde: Den danske regerings pressemøde d. 19.2.25 (transkription af pressemødet + visning af pressemødet = tidsinterval 0:00-6:12): https://www.youtube.com/watch?v=WfeNN6J9cU</p> <p>DR's program 21Søndag "Fogh: Jeg tog fejl" d. 27. april 2025 (visning af de første 10 minutter): https://www.dr.dk/drtv/episode/21-soendag-fogh-jeg-tog-fejl-et-laes-jord-for-meget-mysteriet-om-slaveskibene_519057</p>	<p>Diskursanalyse</p> <p>Mette Frederiksens diskurs om Rusland og Putin i 2025</p>

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

	<p>Europa samt Putins Rusland i februar 2025?</p> <p>Hvordan fremstiller den tidligere venstre statsminister Anders Fogh Rasmussen (2001-2009) situationen i Verden efter Trumps tiltrædelse som præsident i USA i januar 2025?</p>		
<p>10.11.25 (2 lek)</p>	<p>Den nye sikkerhedspolitiske orden i Europa (i DK) efter 2014/2022 (fortsat fra d. 5.11.25)</p> <p>Fokuspunkter/problemstillinger::</p> <p>Hvordan fremstiller den tidligere venstre statsminister Anders Fogh Rasmussen (2001-2009) situationen i Verden efter Trumps tiltrædelse som præsident i USA i januar 2025?</p> <p>-----</p> <p>Årsager til Ruslands invasion af Ukraine</p> <p>Fokuspunkter/problemstillinger::</p> <p>Hvorfor har Putin foretaget invasionen i Ukraine?</p> <p>"Not One Inch"? Lovede USA/NATO i 1990 – i forbindelse med aftalerne om Tysklands Genforening – at NATO ikke ville optage nye medlemmer fra den tidligere Øst-bok? Hvad siger Putin, hvad siger den amerikanske historiker M.E Sarotte?</p>	<p>Kilde: Kronik af Anders Fogh Rasmussen: Dybt rystet Anders Fogh taler ud om Trump og forholdet til USA (Berlingske Tidende d. 8. februar 2025)</p> <p>-----</p> <p>DR-Explainer: "Derfor er Ukraine vigtig for Rusland" https://www.dr.dk/drtv/se/explainer_-derfor-er-ukraine-vigtig-for-rusland_303209</p> <p>Horisont Live: Krig i Europa (tidsinterval 17:29-21:26). Visning via MitCFU.</p> <p>Putin, NATO and Europe (ARTE, 2024) (tidsinterval 39:52 - 48:42) https://www.dailymotion.com/video/x9l83qj</p>	<p>"Not One Inch"</p> <p>Sikkerhedssfære og interessesfære</p> <p>NATO's udvidelse i Central- og Østeuropa</p>
<p>20.11.25 (ca. 2 lektioner) Flexdag, hvor vi også lavede</p>	<p>Rusland som en ny truende nabo for Danmark (ca. 2014/2022 =>)</p> <p>Fokuspunkter/problemstillinger::</p>	<p>"Russerne kommer – ramt af Putins vrede" (længde ca. 14 min) - visning via MitCFU</p>	<p>Hybridkrige</p> <p>Danmarks geostrategiske placering i Østersøen</p>

3.c hi efterår 2025, den helt færdige version

<p>andre ting.</p>	<p>Hvordan og hvorfor er Rusland i perioden 2014-2025 blevet en truende nabo for Danmark?</p> <p>Er DK's sikkerhedspolitiske situation i 2025 lige så alvorlig og usikker som i Påsken 1948? Argumenter for/imod</p>	<p>DR P3-Essens: "Hvorfor er Rusland så interesseret i Bornholm?" (længde ca. 7 min)</p> <p>https://www.dr.dk/drtv/episode/p3-essensen_-hvorfor-er-rusland-saa-interesseret-i-bornholm_314916</p> <p>Kilde: Statsministerens tale om hybride angreb d. 25. september 2025</p> <p>https://stm.dk/statsministeren/taler/statsministerens-tale-om-hybride-angreb/</p>	
--------------------	--	--	--